

Broj: IP-03-47-5-12-06059/12VT
Banja Luka, 21. jun 2012. godine

Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institut), na osnovu člana 11. a u vezi sa članom 44. stav (4) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“ broj 63/10, u daljem tekstu: Zakon), člana 18. Pravilnika o načinu i formi ispunjavanja uvjeta za davanje dozvole pravnim licima za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“ broj 44/11, u daljem tekstu: Pravilnik) i člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“ br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), rješavajući po zahtjevu podnosioca **AMUS-a - Asocijacije kompozitora - muzičkih stvaralaca Bosne i Hercegovine, Obala Kulina bana broj 22/II, Sarajevo**, za izdavanje dozvole za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja prava autorā muzičkih djela, nakon provedenog postupka ispitivanja uvjeta za davanje dozvole d o n o s i

R J E Š E N J E

o izdavanju dozvole za kolektivno ostvarivanje prava autorā muzičkih djela

1. **USVAJA SE** zahtjev Asocijacije kompozitora - muzičkih stvaralaca Bosne i Hercegovine (AMUS), Obala Kulina bana broj 22/II, Sarajevo, i **IZDAJE SE dozvola za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja prava autorā muzičkih djela.**
2. **ODUZIMA SE** dozvola „Sine Qua Non“ d.o.o., Agenciji za zastupanje i zaštitu autorskih prava, Sarajevo, Ulica branilaca Sarajeva broj 21, koju je izdao Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine Rješenjem broj IP-5694/02SZ od 4. juna 2002. godine, u dijelu koji se odnosi na obavljanje djelatnosti ostvarivanja prava autorā na osnovu punomoći autorā, punomoći organizacijā autorā ili drugih nosilaca autorskih prava.
3. **ODUZIMA SE** dozvola „Elta-kabelu“ d.o.o. Doboj, Preduzeću za prenos zvuka, slike ili ostalih informacija kablovima, Doboj, Ulica svetog Save broj 26, koju je izdao Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine Rješenjem broj IP-3905/06-04VL od 6. maja 2006. godine, u dijelu koji se odnosi na obavljanje djelatnosti ostvarivanja autorskog prava.
4. Asocijacija kompozitora - muzičkih stvaralaca Bosne i Hercegovine (AMUS) i „Sine Qua Non“ d.o.o., Agencija za zastupanje i zaštitu autorskih prava, posebnim sporazumom regulirat će međusobne odnose o preuzimanju relevantne dokumentacije neophodne za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja prava autorā muzičkih djela u roku od 30 dana od dana donošenja ovog rješenja.
5. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.
6. Ovo rješenje će se objaviti u „Službenom glasniku BiH“ i u „Službenom glasniku Instituta“.

O b r a z l o ž e n j e

TOK POSTUPKA

Zahtjev za izdavanje dozvole za kolektivno ostvarivanje prava autorā muzičkih djela

Asocijacija kompozitora - muzičkih stvaralaca Bosne i Hercegovine - AMUS, Obala Kulina bana broj 22/II, Sarajevo (u daljem tekstu: AMUS), podnijela je Institutu za intelektualno vlasništvo BiH zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja prava autorā muzičkih djela. Zahtjev je zaprimljen 26. aprila 2012. godine pod brojem UP-01-47-1-04858/12. Dodatna dokumentacija dostavljena je naknadno, uz podnesak koji je zaprimljen 8. maja 2012. godine pod brojem UP-03-47-5-05155/12. Uz zahtjev su dostavljeni sljedeći dokumenti: Rješenje o upisu AMUS-a u Registar udruženja u Ministarstvu pravde BiH broj 01/6-67-RS/02 od 12. januara 2012. godine, Statut AMUS-a koji je usvojila Skupština AMUS-a 21. oktobra 2011. godine, ugovori o isključivom ustupanju imovinskih autorskopравnih ovlaštenja koje je AMUS zaključio sa ukupno 227 autora, podaci o ukupno 4.645 objavljenih djela koja sačinjavaju repertoar AMUS-a, ugovor o zakupu poslovnog prostora zaključen sa Udruženjem estradnih umjetnika 24. juna 2011. godine, popis kancelarijske opreme i sredstava za komunikaciju, ovjerena kopija diplome o završenoj visokoj stručnoj spremi za direktora Stručne službe Mirzu Hajrića, ovjeren certifikat Centra za strane jezike o položenom testu iz engleskog jezika (napredni nivo) za Mirzu Hajrića, poslovni plan AMUS-a, Odluka Skupštine AMUS-a o usvajanju poslovnog plana broj 01-S/12 od 19. aprila 2012. godine, bankovni podaci o sredstvima na računu, te izjave o spremnosti za zaključenje recipročnih ugovora sa kolektivnim organizacijama iz inozemstva (SOKOJ iz Republike Srbije, HDSZAMP iz Republike Hrvatske i PEM iz Republike Crne Gore).

Institut je razmotrio zahtjev AMUS-a i u postupku formalnog ispitivanja uvjeta za izdavanje dozvole za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja prava autorā muzičkih djela utvrdio da zahtjev nije u potpunosti uredan, te je, pozivom broj IP-03-47-5-14980/12VT od 11. maja 2012. godine, pozvao podnosioca da uredi zahtjev u roku od 30 dana od dana prijema poziva.

Postupajući po pozivu Instituta, podnosilac zahtjeva podneskom koji je zaprimljen u Institutu 23. maja 2012. godine pod brojem UP-03-47-3-05740/12 u ostavljenom roku dostavio je sljedeću dokumentaciju: naznaku da se dozvola traži za kolektivno ostvarivanje prava autorā muzičkih djela, izmijenjen i dopunjen Statut AMUS-a, koji je usvojila Skupština AMUS-a 21. maja 2012. godine, Ugovor o zakupu poslovnog prostora koji je ovjerio nadležni organ, Ugovor o radu na neodređeno vrijeme zaključen sa direktorom Stručne službe Mirzom Hajrićem 2. marta 2012. godine, ovjeren formular prijave za Mirzu Hajrića u Poreznoj upravi FBiH (formular JS3100), dokaz o posjedovanju vlastite internetske stranice i adrese za elektronsku poštu (račun firme LEFTOR WEB apps&hosting od 25. decembra 2011. godine kojim je registrirana domena www.amus-sarajevo.com čiji je rok važenja do 24. decembra 2012. godine).

Uvidom u kompletnu dokumentaciju koja je dostavljena uz zahtjev Institut je utvrdio da je podnosilac zahtjeva dostavio sve relevantne podatke i dokumentaciju u skladu sa članom 10. stav (2) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i čl. 3, 4, 5, 6. i 7. Pravilnika o načinu i formi ispunjavanja uvjeta za davanje dozvole pravnim licima za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava, i to:

1) **Rješenje o upisu Asocijacije kompozitora – muzičkih stvaralaca (AMUS) u Registar udruženja u Ministarstvu pravde BiH broj 01/6-67-RS/02 od 12. januara 2012. godine**, koje je, u smislu člana 8. stav (1) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava, pravno lice koje ima status udruženja koje djeluje na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

2) **Statut Asocijacije kompozitora – muzičkih stvaralaca BiH (AMUS)** usvojen na Skupštini Asocijacije održanoj 21. maja 2012. godine, koji utvrđuje organe i njihove nadležnosti za obavljanje poslova kolektivne organizacije.

3) **Podatke o licima koja su ovlaštena da predstavljaju kolektivnu organizaciju**. U skladu sa članom 10. stav (2) tačka b) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava, podnosilac zahtjeva je dostavio podatke da je lice ovlašteno za predstavljanje i zastupanje AMUS-a Edin Dervišhalidović (Dino Merlin), predsjednik Skupštine AMUS-a.

4. **Podatke o autorima koji su ovlastili pravno lice za ostvarivanje prava na njihovim djelima**. Podnosilac zahtjeva je dostavio Institutu, u skladu sa članom 3. Pravilnika, kopije zaključenih ugovora o isključivom ustupanju imovinskih autorskopравnih ovlaštenja sa ukupno **234 autora** iz BiH, koji nisu stariji od šest mjeseci, a koji sadrže sljedeće podatke: ime i prezime autora, naznaku prebivališta ili boravišta autora, datum zaključivanja ugovora. Dostavljene ugovore vlastoručno su potpisali autori:

Alma Hadžijahić, **Mirsad Abdagić**, Lejla Abdilović-Terović, **Bojan Ahac**, Almir Ajanović, **Irfan Ajanović**, Sinan Alimanović, **Munib Alić Mak**, Aksoj Atilla, **Acis Aljić**, Goran Antunović, **Ismet Arnautalić**, Damir Arslanagić Arsla, **Izeta Avdić**, Mensura Bajraktarević, **Nedim Babović**, Sejo Bajraktarević, **Admir Beganović**, Eldin Bihorac, **Amir Bjelanović Tula**, Denis Bjelošević, Ognjen Bomoštar, **Goran Bregović**, **Emir Bukovica**, Adnan Hamidović Frenkie, **Armin Bušatlić**, Berin Buturović, **Almir Buza**, Semir Cerić Koke, **Verena Cerovina**, Damir Čardžić, **Alma Čardžić**, Adnan Čaušević Dado, **Kemal Čebo**, Edib Čengić, **Samir Čeramida Čera I**, Amar Češljarić, **Arel Češljarić**, Mirsad Čomaga Mirso, **Slobodan Ćosić Bobo**, Dragan Danilović, **Kenan Dedić**, Nermin Dedić Fićo, **Haris Dedić**, Edin Dervišhalidović - **Dino Merlin**, Dragan Divjak, **Sejfulah Duratović Sejfo**, Suada Džanković Suki, **Osman Džihović**, Branko Đurić **Đuro**, Milan Đajić, **Davor Ebner**, Dilvad Felić Dado, **Kenan Ferhatović**, Nazif Glijiva, **Kenan Hadžifežović**, Mirza Golo, **Admira Grahović Ada**, Mirza Hadžiahmetović, **Adnan Hadžibegić Hera**, Fikret Hadžihalilović Miki, **Munevera Halebić Muna**, Rizo Hamidović, **Almir Hasanbegović**, Semir Hasić, **Zlata Hećo**, Dženan Hodrić, **Armin Hodžić**, Ismet Horo, **Asim Hokozić**, Almir Hukelić Aka, **Zijad Hurić Zike**, Edhem Huseinbegović, **Eldin Huseinbegović**, Avdo Huseinović, **Mirsad Ibrić**, Nedžad Imamović, **Zaim Nedžad Imamović**, Hasan Ireiz Hase, **Mugdim Isović Dudo**, Benjamin (Safet) Isović, **Safet Jaganjac**, Brano Jakubović, **Mladen Jeličić Troka**, Boris Jovanović, **Emir Jugo**, Suad Jukić Šule, **Lejla Jusić**, Samir Kadrić Cajo, **Dragana Kajtazović**, Amir Karahasanović, **Tarik Karačić**, Eldin Karača, **Amra Karamešić-Šehić Dacca**, Haris Karapuzović, **Mario Katović**, Adnan Kazaferović, **Mario Knezović**, Azra Kolaković - **Donna Ares**, **Izudin Kolečić**, Nihad Krečo, **Aldin Kurić - Al'Dino**, Husein Kurtagić (Fatima), **Elvir Laković Laka**, Amil Lojo, **Džemal Latić**, Rizah Lukačević - **Rizzo Ruža**, Džavid Ljubović, **Alen Lemešević**, Kemal Malovčić, **Jasmin Mangafić**, Ibrahim Mangafić, **Dino Mangafić**, Senada Mangafić, **Adis Mahmutović**, Amira Medunjanin, **Elvedin Marjanović**, Nardin Mašić, **Almir Medija**, Nedžad Merdžanović Nečko, **Maja Milinković**, Miro Milković, **Maid Mirojević**, Emina Muftić Minka, **Adnan Mušanović**, Kemal Monteno, Selma Muhedinović, Vezira Mrehić, **Merima Buljubašić**, Samir Musagić, **Vedran Mujagić**, Jasmin Mujanović, **Muhamed Mujkanović**, Nedžad Murić Neno, **Alen Mustafić**, Edo Mulahalilović, **Muhidin Muharemović Dino**, Asmir Orman, **Amir Orman**, Amar Osmančaušević, **Mirko Pavić**, Fahrudin **Peca Pecikoza**, **Đani Pervan**, Azra Pleše, **Vladimir Podany**, Ismet Polovina, **Zaim**

Poturić, Vahidin Nino Pršeš, **Sanela Pršeš**, Esed Purić, **Nermin Puškar**, Gordan Radić, **Elvira Rahić**, Safet Ramić, **Igor Ražnatović**, Zijo Rizvanbegović **Valentino**, Dragan Rokvić, **Sanel Sabitović**, Medih Sakić, **Abid Omerović**, Goran Rebac, **Senad Rožajac**, Mirza Salković, **Hamdija Salihbegović Hamo**, Indira Salihović, **Maja Sarihodžić - Maya Sar**, Mahir Sarihodžić, **Dženan Selmanagić**, Sanela Sijerčić, **Zijad Sipović**, Almas Smajlović, Ismet Suljić, Nudžeim Smajić, **Mirsad Sarajlić**, Mirsad Smajović, **Damir Sinanović**, Danijel Slavuljica, **Nedim Srnja**, Elvir Stroil, **Adam Subašić Cupi**, Rafid Subašić, **Mahir Sulejmanović**, Enver Šadinlija, **Zenan Šahinović**, Armin Šaković, **Edin Šaran Dino**, Adnan Šeran, **Amir Šehić**, Mirko Šenkovski **Geronimo**, **Dinko Šimunović**, Željko Škarić **Pancho**, Armen Škobalj, **Zlata Pobrić-Šojko**, Dino Šukalo, **Dušan Štaka**, Senad Šuta, **Edin Tahirović**, Samir Toskić, **Muhamed Trnka Muki**, Hajrudin **Hari Varešanović**, **Nurudin Vatrenjak**, Mladen Vojičić **Tifa**, Nihad Voloder **Nodivo**, Muharem Vražalica Hare, **Milić Vukašinić**, Ivan Vrhunc, **Aleksandar Vuca**, Igor Vukojević, **Enes Zlatar**, Samir Zavlan, **Nedim Zlatar**, Sead Zubanović Sejo, **Ismar Žalica**, Davor Sučić, **Edin Pandur**, Irina Kapetanović, **Aleksandar Krstić**, Goran Pršić, **Muhamed Milić**, Danijel Bajraktarević, **Dženan Jahić**, Ranko Rihtman, **Slaviša Guja**, Igor Kasapović, **Reuf Sipović** i Ljubiša Maletić.

Naknadno, prije donošenja ovog rješenja, dostavljeno je još sedam ugovora zaključenih sa autorima, i to sa: Vladimirom Andanom, **Šerifom Konjevićem**, Pericom Grujićem, **Franjom Valentićem**, Adisom Zvekić, **Hajrom Bojadžija** i Semkom Torlak.

5) **Popis djela koja će sačinjavati repertoar kolektivne organizacije.** Podnosilac zahtjeva, u skladu sa članom 4. Pravilnika, dostavio je Institutu podatke o djelima koja će sačinjavati repertoar kolektivne organizacije. Dostavljeno je ukupno 4.645 objavljenih djela, koja sadrže sljedeće podatke: naziv i vrstu djela, podatke o autoru (autorima) djela, godinu prvog objavljivanja, obim i trajanje djela, te za veći broj djela i međunarodni kôd.

6) **Dokaze o ispunjavanju tehničkih pretpostavki za efikasno obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja prava.** Podnosilac zahtjeva, u skladu sa članom 5. Pravilnika, dostavio je Institutu sljedeće dokaze: Ugovor o zakupu poslovnog prostora površine 20 m², koji je zaključen sa Udruženjem estradnih umjetnika 24. juna 2011. godine i ovjeren kod nadležnog organa, popis kancelarijske opreme i sredstava za komunikaciju, dokaz o posjedovanju vlastite internetske stranice i adrese za elektronsku poštu (račun firme LEFTOR WEB apps&hosting od 25. decembra 2011. godine kojim je registrirana domena www.amus-sarajevo.com čiji je rok važenja do 24. decembra 2012. godine).

7) **Dokaze o ispunjavanju kadrovskih pretpostavki za efikasno obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja prava.** Podnosilac zahtjeva, u skladu sa članom 6. Pravilnika, dostavio je Institutu relevantne dokaze o ispunjavanju uvjeta koji se odnose na Stručnu službu Asocijacije, i to: Ugovor o radu na neodređeno vrijeme za direktora Stručne službe Mirzu Hajrića, koji je zaključen 2. marta 2012. godine, ovjeren formular prijave u Poreznoj upravi FBiH (formular JS3100), ovjerenu kopiju diplome o završenoj visokoj stručnoj spremi za direktora Stručne službe Mirzu Hajrića, ovjeren certifikat Centra za strane jezike o položenom testu iz engleskog jezika (napredni nivo) za Mirzu Hajrića.

8) **Poslovni plan AMUS-a.** Podnosilac zahtjeva, u skladu sa članom 7. Pravilnika, dostavio je Institutu poslovni plan koji sadrži:

- podatke o pravnom licu (pravni status, lica ovlaštena za zastupanje, historijske podatke o Asocijaciji i počecima autorskopravne zaštite na prostoru BiH),
- analizu autorskopravne zaštite u poslijeratnom periodu u BiH, razloge za neuspjeh desetogodišnjeg zastupanja autorā od preduzeća „Sine Qua Non“ d.o.o. Sarajevo (analiza postojećeg stanja u području zaštite imovinskih prava autorā muzičkih djela),

- razloge za reaktiviranje Udruženja i ciljeve Udruženja,
- plan za uspostavljanje fonda za kulturne namjene i fonda solidarnosti,
- informacije o Stručnoj službi i kadrovskoj osposobljenosti,
- opis predviđenog načina obavljanja djelatnosti i strategiju njene implementacije,
- sredstva predviđena za obavljanje djelatnosti,
- procjenu očekivane visine ubranih naknada od korisnika,
- procjenu troškova poslovanja kolektivne organizacije,
- procjenu i izvore sredstava koji su potrebni da bi se počela obavljati djelatnost.

Poslovnim planom su obuhvaćena sljedeća područja korištenja prava autorā muzičkih djela:

- elektronski mediji,
- kablovski operateri,
- javno izvođenje i ugostiteljski objekti,
- proizvođači zvuka i distribucija nosača zvuka i slike,
- naplata autorskih naknada iz inozemstva.

U poslovnom planu je detaljno analizirano stanje u svakom od navedenih područja i pojedinačno opisan način predviđenog obavljanja djelatnosti, te strategija njene implementacije. U strategiji su navedeni načini rješavanja različitih problema koji su evidentirani u pojedinim kategorijama korištenja muzičkih autorskih djela. Podnosilac zahtjeva, u smislu člana 7. stav (6) Pravilnika, dostavio je Institutu i službene bankovne podatke o sredstvima na računu pravnog lica koja iznose 6.000. 00 KM (potvrda UniCredit banke od 26. aprila 2012. godine), kao i izjavu Mirze Hajrića o spremnosti da posudi do 50.000,00 KM AMUS-u radi osiguravanja poslovanja i jačanja postojeće ekonomske osnove pravnog lica, čiji je cilj ostvarivanje autorskog i srodnih prava, koju je ovjerio notar 26. decembra 2011.godine.

9) **Odluka Skupštine o usvajanju poslovnog plana AMUS-a.** Podnosilac zahtjeva, u skladu sa članom 7. stav (2) Pravilnika, dostavio je Institutu Odluku Skupštine AMUS-a o usvajanju poslovnog plana broj 01-S/12 od 19. aprila 2012. godine.

10) **Izjave o spremnosti za zaključenje recipročnih ugovora.** Uz zahtjev su dostavljene i izjave o spremnosti kolektivnih organizacija iz inozemstva za zaključenje recipročnih ugovora u slučaju da AMUS dobije dozvolu za ostvarivanje autorskih muzičkih prava. Dostavljene su izjave sljedećih organizacija: HDSZAMP iz Republike Hrvatske, SOKOJ-a iz Republike Srbije i PEM-a iz Republike Crne Gore.

KOLEKTIVNO OSTVARIVANJE AUTORSKOG PRAVA

Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“ broj 63/10) uređen je sistem ostvarivanja prava autorā i titulara srodnih prava u Bosni i Hercegovini. Kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava znači ostvarivanje ovih prava za više autorskih djela, većeg broja autora zajedno, putem pravnih lica specijaliziranih samo za tu djelatnost, koja ispunjavaju sve uvjete propisane zakonom i koja imaju dozvolu Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine. To znači da je obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava moguće samo ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti, i to: da je pravno lice specijalizirano samo za tu djelatnost, da ispunjava sve uvjete propisane zakonom i da je za te poslove dobilo dozvolu Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine. S obzirom na to da kolektivnu organizaciju osnivaju autori, ona je u mandatnom odnosu sa autorima i sve poslove obavlja u svoje ime a za njihovu korist, što je jedna od najbitnijih karakteristika cijelog sistema kolektivnog ostvarivanja prava.

U članu 3. Zakon ograničava poslove kojima se *može* baviti kolektivna organizacija i, ujedno, određuje šta kolektivna organizacija *mora* da radi. Pravni oblik kolektivne organizacije utvrđen je u članu 8. stav (1) Zakona, a postupak izdavanja dozvole utvrđen je u čl. 10. i 11. Zakona. Jedna od posebnosti sistema kolektivnog ostvarivanja prava jeste uvođenje tzv. zakonskog monopola jednoj organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava koja se odnose na *istu vrstu prava na istoj vrsti djela*. Prema ovom rješenju, za jednu vrstu prava na istoj vrsti djela dozvolu može dobiti samo jedna organizacija (član 6. stav (3) Zakona).

Zakonom je detaljno uređen odnos kolektivne organizacije prema autorima. Tako, u članu 15. stav (1) Zakona je predviđeno da kolektivna organizacija ne može odbiti zahtjev autora za sklapanje ugovora za kolektivno ostvarivanje prava u okviru njegove djelatnosti, a u članu 16. Zakona predviđeno je da su autori koji su povjerali kolektivnoj organizaciji ostvarivanje svojih prava njeni članovi. Uvođenje sistema zakonskog monopola za jednu organizaciju stvara i obavezu te organizacije da mora, u okviru vrste prava i vrste djela za koje je specijalizirana, da djeluje za račun svih autora (i onih koji su članovi i koji su potpisali ugovor i onih koji to nisu). Pretpostavka kolektivnog ostvarivanja prava svih autora, kako je uređena u članu 18. stav (1) Zakona, daje mogućnost autorima koji ne žele ostvarivati svoja prava na kolektivan način da u pisanoj formi izuzmu sebe iz sistema kolektivnog ostvarivanja prava.

Osnovne odlike modernog sistema kolektivnog ostvarivanja prava jesu: neprofitni karakter organizacije, specijalizacija organizacije za kolektivno ostvarivanje određenih prava na određenim vrstama predmeta zaštite, *de iure* ili *de facto* monopolski položaj organizacije (*pošto je praksa funkcioniranja kolektivnog ostvarivanja prava pokazala da, kako sa stanovišta smanjenja transakcionih troškova, tako i pravne sigurnosti korisnika, konkurencija među organizacijama ne daje dobre rezultate, jedna od prvih stvari koje su uređene posebnim propisima o kolektivnom ostvarivanju prava jeste da se uvede monopol organizacije*), demokratičnost upravljanja organizacijom, transparentnost njenog rada, zabrana diskriminatorne prakse organizacije prema pojedinim titularima prava, kao i prema pojedinim korisnicima, pravičnost u raspodjeli ubrane naknade titularima prava, efikasnost u materijalnom poslovanju, kao i državni nadzor nad radom organizacije.

Kolektivna organizacija nema svoja vlastita sredstva i ona ostvaruje prihode isključivo od korištenja prava svojih članova i tako upravlja tuđim novcem. U pogledu raspodjele ubranih sredstava na ime naknade za korištenje autorskih djela, međunarodni standard je da od svih ukupno ostvarenih sredstava kolektivna organizacija izdvaja samo sredstva za pokrivanje svoga rada, a sva druga sredstva dužna je da raspodijeli svojim članovima prema unaprijed utvrđenim pravilima.

Za procjenu visine sredstava za pokrivanje troškova rada kolektivne organizacije, primjenjuje se međunarodni standard o izračunavanju ekonomske održivosti organizacije prema kome se raspodjeljuje:

- do 30% prihoda od upravljanja autorskim i izvođačkim pravima,
- do 25% od upravljanja reprografskim pravima.

Izuzetno, statutom kolektivne organizacije može se predvidjeti da se ukupno do 10% netoprihoda kolektivne organizacije odvoji za dvije vrste namjena:

- za kulturne potrebe,
- za unapređenje penzijskog, zdravstvenog i socijalnog statusa njenih članova.

RAZLOZI ZA IZDAVANJE DOZVOLE

Postupajući po zahtjevu podnosioca, Institut se rukovodio odredbama o uvjetima za dodjelu dozvole za kolektivno ostvarivanje autorskog prava prema Zakonu o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“ broj 63/10), odredbama Pravilnika o načinu i formi ispunjavanja uvjeta za davanje dozvole pravnim licima za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“ broj 44/11) i načelima Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“ br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09).

U postupku ispitivanja uvjeta za izdavanje dozvole Institut je utvrdio da je:

1) Asocijacija kompozitora - muzičkih stvaralaca Bosne i Hercegovine - AMUS upisana u Registar udruženja u Ministarstvu pravde BiH za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja autorskog prava, u skladu sa članom 3. Zakona, kao udruženje koje, u smislu člana 8. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i Zakona o udruženjima i fondacijama Bosne i Hercegovine, djeluje na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine;

2) Statut AMUS-a usklađen sa odredbama Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i da sadrži bitne elemente koji se odnose na: naziv i sjedište Udruženja, ciljeve u okviru kojih je utvrđeno da će AMUS poštivati međunarodno prihvaćene principe za raspodjelu prihoda ubranih od autorskih naknada, uključujući i princip savjesnosti i poštenja, princip pravičnosti, princip objektivnosti, princip efikasnosti, princip štedljivosti i princip transparentnosti, koji su kao standardi poslovanja utvrđeni članom 7. Zakona, članstvo u Udruženju je uređeno u skladu sa članom 16. Zakona, organi Udruženja su u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama Bosne i Hercegovine i Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, osiguran je nadzor članova Udruženja u smislu člana 19. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava. Utvrđeno je da je članom 18. Statuta AMUS-a predviđeno da Skupština ima sljedeće nadležnosti: da donosi, mijenja, dopunjuje i tumači Statut i druge akte Udruženja, odlučuje o pripajanju, razdvajanju, transformaciji, raspuštanju i prestanku rada, kao i o statusnim promjenama Udruženja, imenuje i razrješava članove Upravnog odbora, usvaja izvještaje koje je pripremio Upravni odbor, utvrđuje opće smjernice djelovanja Udruženja, prihvata godišnje finansijske izvještaje koje je usvojio Upravni odbor, odlučuje o udruživanju sa drugim udruženjima i odlučuje o svim drugim pitanjima koja nisu u nadležnosti drugih organa. Nadležnosti Upravnog odbora su utvrđene članom 25. Statuta AMUS-a, i to: da priprema sjednice Skupštine, priprema nacrt Statuta i drugih akata koje donosi Skupština, provodi politiku, zaključke i druge odluke koje je donijela Skupština, upravlja sredstvima i raspolaze imovinom Udruženja, podnosi godišnji ili periodični izvještaj o svom radu Skupštini na usvajanje, bira predsjednika Upravnog odbora, predlaže i bira sekretara Udruženja između redovnih članova Udruženja, provodi odluke i zaključke Skupštine, usvaja završni račun i periodični obračun Udruženja koji se podnose Skupštini, osniva odbore, komisije i druge organe za rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, podnosi Skupštini izvještaje o svom radu, utvrđuje opće obračune autorskih naknada, obavlja nadzor nad radom sekretara i Stručne službe Udruženja i daje uputstva i smjernice za njihov rad, obavlja i druge poslove neophodne za rad Udruženja koji su Statutom ili drugim općim aktom Udruženja stavljeni u nadležnost Upravnog odbora.

3) Lice ovlašteno za zastupanje je Edin Dervišhalidović – Dino Merlin, predsjednik Skupštine AMUS-a, Ulica Čeljigovići broj 25, Sarajevo, koji je upisan u Registar u Ministarstvu pravde BiH.

4) AMUS zaključio ugovore o isključivom ustupanju imovinskih autorskopравnih ovlaštenja sa ukupno 234 autora iz Bosne i Hercegovine sa ukupnim brojem od 4.645 djela koja će činiti repertoar kolektivne organizacije i da su svi ugovori zaključeni u roku od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva u skladu sa članom 3. stav (3) Pravilnika. Na osnovu ovlaštenja iz čl. 10. i 11. Pravilnika, Institut je izvršio provjeru u IPI međunarodnoj bazi podataka autora i WID međunarodnoj bazi djela, te utvrdio da su u vrijeme podnošenja zahtjeva bila evidentirana 494 autora koje je prijavilo preduzeće „Sine Qua Non“ d.o.o., kodna oznaka (216), da se od tog broja za najmanje 41 autora podaci o istom autoru vode dva ili više puta (npr., upisano ime i prezime, pa prezime i ime, zatim, pseudonim i sl.), da su od upisana ukupno 494 autora 94 autora već potpisala ugovor sa AMUS-om i da je upisan 141 autor koji su ranije bili članovi evidentirani kao članovi AMUS-a, ali da još nisu potpisali ugovor, među kojima ima i jedan broj preminulih (npr., Nasiha Kapidžić-Hadžić, *preminula 22. septembra 1995*, Himzo Polovina, *preminuo 5. augusta 1986*). Među autorima u bazi IPI se navodi, između ostalih, 20 lica za koje nije evidentirano nijedno djelo, i to: Aida Begić, Dženana Buturović, Merita Dalilović, Esad Duraković, Gavriilo Grahovac, Zdravko Grebo, Amela Hadrović-Hasanefendić, Vefik Hadžismajlović, Goran Hasanefendić, Nedeljko Kovačević, Strajo Krsmanović, Iza Razija Mešević, Aida Pilav, Vladimir Premec, Alma Sofo, Samir Sofo, Nenad Vanis, Selma Vanis-Vatrenjak, Nenad Veličković i Miodrag Živanović. Među navedenim autorima su i neki od rukovodilaca i zaposlenika preduzeća „Sine Qua Non“ d.o.o.

Dalje, na WID bazu je postavljeno 3.111 djela autorā koja čine repertoar “Sine Qua Non“ d.o.o. među kojima je i veliki broj djela autora koji su već zaključili ugovor o isključivom prenosu imovinskopravnih ovlaštenja sa AMUS-om.

Evidentno je da postoji očigledna nesrazmjera između broja autora i repertoara koje zastupa preduzeće „Sine Qua Non“ d.o.o. i da je ona posljedica toga da veliki broj autora ima mali broj djela, a neki nemaju niti jedno djelo. Ovi i drugi podaci izazivaju ozbiljnu sumnju o stvarnom broju autora koje zastupa preduzeće „Sine Qua Non“ d.o.o.

Imajući u vidu ukupan broj autora i repertoar AMUS-a, Institut procjenjuje da AMUS okuplja većinu autora iz Bosne i Hercegovine sa najvećim brojem djela od kojih se većina vodi u međunarodnoj bazi, da su članovi AMUS-a najpoznatiji autori iz Bosne i Hercegovine, čija djela se najčešće emitiraju u zemlji i inozemstvu. Među autorima članovima AMUS-a su Edin Dervišhalidović – Dino Merlin, Hajrudin Varešanović – Hari Mata Hari, Goran Bregović, Kemal Monteno, Fahrudin Pecikoza Peca, Vladimir Podany, Elvir Laković Laka, Milić Vukašinović, Ranko Rihtman, Dino Šaran, Maya Sar i brojna druga poznata imena. Dalje, od 21 autora čija su djela predstavljala Bosnu i Hercegovinu na Evroviziji 13 su članovi AMUS-a, a većina preostalih su članovi kolektivnih organizacija iz susjednih država.

5) AMUS ispunjava tehničke uvjete, u smislu člana 5. Pravilnika, a koji se odnose na poslovne prostorije i opremu, sredstva za komunikaciju, vlastitu internetsku adresu i adresu za elektronsku poštu.

6) AMUS ispunjava uvjete stručne službe i kadrovske pretpostavke u pogledu lica koja trenutno rade, i projekcije razvoja stručne službe i da lice koje je zaposleno u stručnoj službi ispunjava uvjete predviđene članom 10. stav (2) tačka d) Zakona i članom 6. Pravilnika.

7) AMUS dostavio uredan poslovni plan i odluku Skupštine AMUS-a o usvajanju poslovnog plana u skladu sa članom 7. Pravilnika iz kojeg se može utvrditi da je ekonomska osnova AMUS-a dovoljna da omogući nesmetan rad i efikasno ostvarivanje prava, posebno imajući u vidu broj autora koji su državljani Bosne i Hercegovine, ili koji imaju prebivalište, odnosno sjedište u Bosni i Hercegovini, a koji su ovlastili AMUS da ostvaruje njihova prava, ukupan broj njihovih djela koja će činiti repertoar AMUS-a, pretpostavljeni obim korištenja tih djela,

odnosno mogući broj njihovih korisnika, način i sredstva kojima kolektivna organizacija namjerava da obavlja svoju djelatnost, sposobnost ostvarivanja prava stranih autora, sposobnost ostvarivanja prava domaćih autora u inozemstvu, te procjenu očekivane visine naplaćenih naknada i troškova poslovanja.

U poslovnom planu se navodi da je planirano da se u prvoj godini poslovanja ostvari porast ukupno prikupljenih sredstva u iznosu od 10% u odnosu na poslovanje prethodne kolektivne organizacije. Procjena očekivane visine ubranih naknada od korisnika iznosi oko 2,5 mil. KM, a pravljena je na osnovu istraživanja o potencijalnom broju korisnika i obavljenim konsultacijama sa Udruženjem ugostitelja u BiH i predstavnicima udruženja poslodavaca. Planirano je da se raspodjela ubranih sredstava vrši na osnovu plana raspodjele koji usvoji Skupština AMUS-a, odnosno da se autorima isplati oko 70% ubranih sredstava, što je u skladu sa međunarodnim standardima poslovanja kolektivnih organizacija koje ostvaruju autorska prava. Sredstva koja su predviđena za obavljanje djelatnosti kolektivne organizacije bit će odvojena od ubranih naknada za korištenje muzičkih djela koja čine repertoar kolektivne organizacije. Planirano je da na samom početku rada procent za troškove poslovanja bude manji od 30%, a da se u narednim godinama pokuša da smanji.

8) Da su kolektivne organizacije iz inozemstva izrazile spremnost da zaključe recipročne ugovore sa AMUS-om u slučaju da dobije dozvolu za kolektivno ostvarivanje prava autora muzičkih djela, i to HDSZAMP iz Republike Hrvatske, SOKOJ iz Republike Srbije i PEM iz Republike Crne Gore.

9) Vijeće za autorsko i srodna prava

Članom 17. Pravilnika predviđeno je da Institut može pribaviti mišljenje o procjeni postojanja dovoljne ekonomske osnove podnosioca, odnosno o procjeni pravilnosti rezultata i efekata koje podnosilac treba da dokaže prema odredbama Zakona i Pravilnika. Imajući u vidu činjenicu da je za ista prava 2002. godine izdata dozvola „Sine Qua Non“ d.o.o. Agenciji za zastupanje i zaštitu autorskih prava, Sarajevo, i 2006. godine „Elta-kabelu“ d.o.o. Preduzeću za prijenos zvuka, slike ili ostalih informacija kablovima, Doboj, Institut je 5. juna 2012. godine donio Odluku broj IP-03-47-5-056787/12VT da se o dovoljnoj ekonomskoj osnovi raspravi i na sjednici Vijeća za autorsko i srodna prava, te izrekom Odluke utvrdio datum održavanja sjednice za 12. juni 2012. godine.

Vijeće za autorsko i srodna prava je savjetodavno-konsultativni organ koji pomaže Institutu u radu, te mišljenja Vijeća mogu pomoći Institutu u radu ali nisu obvezujuća. Sjednica Vijeća za autorsko i srodna prava održana je u Sarajevu 12. juna 2012. godine. Osim članova Vijeća, sjednici su prisustvovali i brojni članovi AMUS-a, predstavnici korisnika, kao i predstavnici postojećih kolektivnih organizacija. Nakon rasprave u kojoj su učestvovali gotovo svi članovi Vijeća i mnogobrojni gosti, usvojeno je mišljenje koje glasi: „Vijeće za autorsko i srodna prava smatra da postoje dovoljna ekonomska osnova i sposobnost da se ostvaruju prava autorā muzičkih djela i daje podršku da se AMUS-u dodijeli dozvola za kolektivno ostvarivanje navedenih prava.“

Oduzimanje dozvole „Sine Qua Non“ d.o.o. Sarajevo i „Elta-kabelu“ d.o.o. Doboj

Članom 6. stav (3) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava utvrđeno je da za kolektivno ostvarivanje autorskih i srodnih prava koja se odnose na istu vrstu prava na istoj vrsti djela može da postoji samo jedna kolektivna organizacija. Članom 11. stav (4) istog zakona je predviđeno da, u slučaju davanja dozvole novoj kolektivnoj organizaciji, odluka o tome mora da sadrži izreku o oduzimanju dozvole dotadašnjoj kolektivnoj organizaciji.

Dalje, članom 44. stav (1) Zakona propisano je da organizacije autorā i drugih nosilaca autorskih prava, te druga pravna lica specijalizirana za ostvarivanje autorskih prava koja su, prema odredbi člana 87. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima u BiH („Službeni glasnik BiH“ br. 7/02 i 76/06), obavljala poslove kolektivnog ostvarivanja autorskog prava prije stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju da rade i poslije stupanja na snagu ovog zakona. Stavom (2) istog člana predviđeno je da su svi subjekti iz prethodnog stava obavezni da usklade svoj statusni oblik i svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona i podnesu zahtjev za izdavanje dozvole u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovoga zakona (*Zakon stupio na snagu 11. augusta 2010. godine*). Stavom 4. istog člana predviđeno je da se ova odredba primjenjuje sve dok Institut ne izda dozvolu za obavljanje poslova kolektivnog ostvarivanja autorskih prava prema članu 11. Zakona.

Zbog problema i nejasnoća u funkcioniranju sistema kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava u proteklom periodu u Bosni i Hercegovini, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine od Instituta su zahtijevali cjelovitu informaciju o funkcioniranju sistema kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava i poslovanju postojećih organizacija, među kojima su i „Sine Qua Non“ d.o.o. Sarajevo i „Elta-kabel“ d.o.o. Doboj. Na sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 19. aprila 2012. godine, i sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 15. maja 2012. godine, Parlamentarna skupština BiH je usvojila Izvještaj o funkcioniranju sistema kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava u Bosni i Hercegovini za period od 2005. do 2010. godine. Oba doma Parlamentarne skupštine BiH usvojila su sljedeće zaključke:

1. Usvaja se Izvještaj o funkcioniranju sistema kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava u Bosni i Hercegovini za period od 2005. do 2010. godine.
2. Pozivaju se autori i nosioci autorskog i srodnih prava da intenziviraju svoje aktivnosti s ciljem ispunjavanja uvjeta za izdavanje dozvole za kolektivno ostvarivanje svojih prava.
3. Neophodno je angažirati relevantne institucije u BiH da utvrde istinito i potpuno finansijsko poslovanje postojećih kolektivnih organizacija.
4. Vijeće ministara BiH - Institut za intelektualno vlasništvo BiH treba da podnose izvještaj Parlamentanoj skupštini BiH o funkcioniranju sistema kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava u BiH i u narednom periodu, jednom godišnje, do potpunog provođenja Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava.

Sastavni dio navedene informacije činila je i analiza poslovanja „Sine Qua Non“ d.o.o., Agencije za zastupanje i zaštitu autorskih prava Sarajevo, i „Elta-kabela“ d.o.o. Doboj. U vezi sa poslovanjem preduzeća „Sine Qua Non“ d.o.o. Sarajevo, između ostalog je zaključeno da „Sine Qua Non“ d.o.o. ne može nastaviti da posluje na dosadašnji način, jer ne zadovoljava standarde u pogledu transparentnosti i demokratičnosti rada organizacije za kolektivno ostvarivanje, načina raspodjele prihoda i efikasnosti ostvarivanja zakonski reguliranog cilja.

Za preduzeće „Elta-kabel“ d.o.o. Doboj, između ostalog, konstatirano je da ovo preduzeće nije obavljalo poslove kolektivnog ostvarivanja autorskog prava za koje je dobilo dozvolu Instituta i da je neophodno preispitati da li ima potrebe da se preduzeće uopće bavi poslovima kolektivnog ostvarivanja autorskog prava.

Imajući u vidu da do momenta podnošenja zahtjeva AMUS-a, „Sine Qua Non“ d.o.o. Sarajevo i „Elta-kabel“ d.o.o. Doboj nisu prilagodili svoj statusni oblik prema novom Zakonu o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava i da nisu podnijeli zahtjev za obnavljanje

dozvole, kojim bi dokazali da ispunjavaju uvjete propisane zakonom, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Međusobni odnosi prethodne i nove kolektivne organizacije

Dispozitivom Rješenja predviđeno je da se posebnim sporazumom reguliraju međusobni odnosi „Sine Qua Non“ d.o.o., kao prethodne kolektivne organizacije, i AMUS-a, kao nove kolektivne organizacije, o preuzimanju relevantne dokumentacije neophodne za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja autorskog prava u roku od 30 dana od dana donošenja ovog rješenja.

Nesporno je da je preduzeće „Sine Qua Non“ d.o.o. dužno da svim autorima u zemlji i inozemstvu izvrši isplate prikupljenih sredstava za period do kojeg je imalo važeću dozvolu za ostvarivanje njihovih prava, te da je dužno da ustupi sve relevantne podatke i dokumentaciju koji su neophodni za obavljanje poslova AMUS-u kao novoj organizaciji koja će ostvarivati ova prava.

Prema članu 11. stav (6) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, obavještenje o odluci o izdavanju dozvole objavljuje se u „Službenom glasniku BiH“ i u „Službenom glasniku Instituta“, te je odlučeno kao u dispozitivu ovog rješenja.

Imajući u vidu izneseno, a na osnovu savjesne i brižljive ocjene svih dokaza posebno i svih dokaza zajedno, te rezultata cjelokupnog postupka, a uzimajući u obzir zaključke Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Institut je donio rješenje kao u dispozitivu.

Pouka o pravnom lijeku: Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Sudu Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Direktorica
Instituta za intelektualno vlasništvo BiH
Lidija Vignjević, s.r.